IPM-projekt om rækkesprøjtning

Projektleder
Mikkel Nilars
NBR Nordic
Beet Research

I løbet af dyrkningssæsonen 2025 har vi hos NBR gennemført et IPM-projekt for miljøstyrelsen. Formålet med projektet har været at øge kendskabet til rækkesprøjtning på små og mellemstore landbrug. Projektet har fokuseret på rækkesprøjtning i sukkerroer og spinat. Projektet er gennemført i samarbejde med Vikima, Mertz, Nordic Sugar og Ødemark Gods.
Det egentlige formål med dette projekt har altså ikke været at skaffe forsøgsdata – men at demonstrere forskellige teknikker til rækkesprøjtning og radrensning. Vi valgte dog at lave en enkelt optælling af ukrudtsdække i marken, for at få lidt tal til sammenligning.

Der blev i sukkerroemarken udført fire forskellige behandlinger:

1. Traditionel bredsprøjtet
2. Rækkesprøjtet (og radrenset)
3. Rent mekanisk bekæmpelse (strigling og radrensning)
4. Mekanisk, men med anvendelse af jordmidler (i form af Centium) før fremspiring

Opgørelsen af ukrudtsbestanden d. 10. juni ses i figuren herunder. Som det ses, har der ikke været en tilfredsstillende bekæmpelse i marken, med undtagelse af led 2, som er rækkesprøjtet og radrenset. Marken havde en meget stor bestand af spildraps, hvilket nok er den direkte årsag til den manglende effekt. De midler, vi må anvende i ukrudtsbekæmpelsen pt., er ikke effektive nok til en så stor bestand af spildraps, så her har de to radrensninger, der er udført i led 2, gjort en stor forskel. Leddet med ren mekaniske bekæmpelse har ikke kunnet bekæmpe ukrudtet effektiv – på trods af at der blev startet med ikke mindre end 3 gange strigling. Tildeling af Centium før fremspiring har delvist hjulpet, men stadigt med 30 % ukrudtsdække d. 10. juni. Selvom dette ikke er et reelt forsøg, men blot en optælling af ukrudt i fem forskellige dele af marken, så giver det alligevel en indikation af udfordringen med bekæmpelse af en stor population af spildraps.

Der er også blevet kigget på økonomien i de forskellige metoder. I dette projekt er der taget udgangspunkt i små og mellemstore landbrug. Der er derfor anvendt økonomiske beregninger på baggrund af 6 m. radrenser og rækkesprøjte. Priserne for kemi er de offentligt tilgængelige tal fra middeldatabasen.

Billede 1. Ubehandlet område i marken på Ødemark Gods – 9. maj 2025.

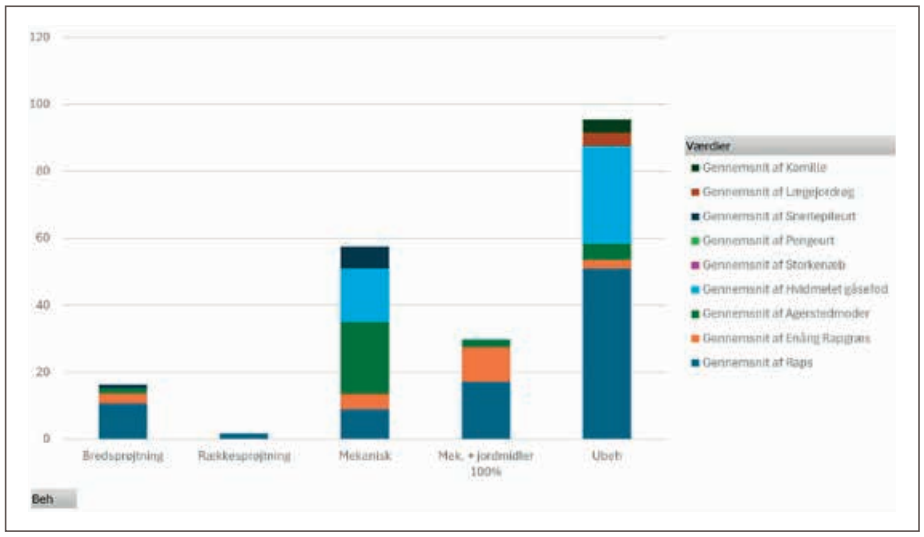

Figur 1. Ukrudtsdække i procent, Sukkerroer ved Ødemark Gods, 10. juni 2025.

GRIMME
www.grimme.dk

Ny roeoptager til sæsonen 2026?

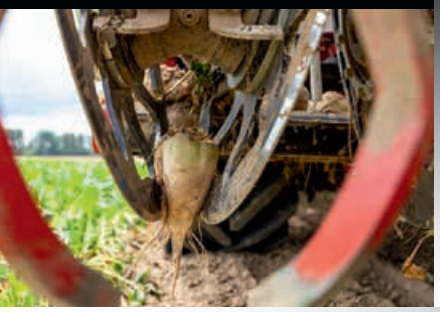

Kontakt os for information om markedets mest innovative roeoptagere, GRIMME's REXOR Gen. IV.

Salg/rådgivning:
Uffe Jensen
+45 4028 1374
uj@grimme.dk

GRIMME Skandinavien
Chr. Hyllebergs Vej 9-11 • 8840 Rødkærsbro • 8665 8499 • grimme@grimme.dk

Tabel 1. Økonomiske beregninger for de forskellige behandlinger

	Bredsprøjtning	Rækkesprøjtning	Kun mekanisk
	4 x sprøjtning	4 x sprøjtning + 2 x radrensning	3 x strigling + 2 x radrensning
Kemi	1601,-	801,-	
Sprøjte	925,-	1200,-	
Radrenser/Strigle		1050,-	1575,-
Omkostning til ukrudts-bekæmpelse i alt (kr/ha)	**2526,-**	**3051,-**	**1575,-**

Billede 2. Rækkesprøjten i dette projekt består af en radrenser med påmonterede dyser over rækkerne. Der findes mange modeller på markedet – nogle er bare en meget simpel ramme med dyser. Der sprøjtes et forholdsvist bredt bånd over rækkerne, så præcisionen behøver ikke være meget høj – når blot man sikre, at der er overlap mellem det sprøjtede og det radrensede bånd.

Billede 3. Radrensning i spinat på Saltø Gods 1. juli 2025. Princippet er det samme som anvendtes i sukkerroerne.

Den dyreste løsning her har umiddelbart været rækkesprøjtning + radrensning. Det har dog også været den løsning med langt den bedste effekt på ukrudtet. Der er ikke lavet høst- og udbyttevurderinger i marken, så det er ikke muligt at sige, hvad den manglende effekt har betydet økonomisk. Tidligere NBR-forsøg viser, at ved et ukrudtsdække i juli måned på 15 %, så har man et udbyttetab på ca. 10 % (gennemsnit af 6 forsøg) – dette skal tages med i betragtning, når man sammenligner de forskellige behandlinger.

Der har i sæsonen været mulighed for at deltage i markvandringer i både spinat- og roemarken ved flere lejligheder. Desuden var der på roedagen mulig for at kigge på de forskellige radrensertyper – desværre druknede den praktiske demo i regn. Hvis ikke du havde mulighed for at være med i 2025, så fortvivl ikke. NBR vil også i det kommende år have fokus på IPM og anvendelse af både rækkesprøjtning og radrensning – og vi planlægger en ny dag, med praktisk kørsel i marken. ■

Dette projekt er udført som et projekt under miljøstyrelsens pulje til IPM projekter for at nedsætte pesticidforbruget (IPM PS 2025) – (MST Id nr.: 11649187). Projektet er derfor delvist betalt gennem denne pulje.

Miljø- og Ligestillingsministeriet
Miljøstyrelsen